

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

**ОДЕСЬКА ЛІНГВІСТИЧНА ШКОЛА:
МОДЕРНІ ПАРАДИГМИ**

Колективна монографія

За загальною редакцією
доктора філологічних наук,
професора Т. Ю. Ковалевської

**Одеса
ПолиПринт
2018**

УДК 81-11Одеса(477)

ББК 81.1Одеса я9

О 41

*Рекомендовано до друку Вченою радою
філологічного факультету
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
(протокол № 1 від 18.09.2018 р.)*

Колектив авторів:

доктори філол. наук Бігунова Н. О., Войцева О. А., Ковалевська Т. Ю., Кондратенко Н. В., Форманова С. В.; кандидати філол. наук Білінська О. С., Боева Е. В., Григорян Н. Р., Дружинець М. Л., Дьоміна Н. Ю., Ківенко І. О., Ковалевська А. В., Кутуза Н. В., Лакомська І. В., Ланчуковська Н. В., Лупол А. В., Мельник Г. І., Нарушевич-Васильєва О. В., Поліщук С. С., Романченко А. П., Стойкова Г. Г., Столяр М. Ю., Хапіна О. В., Хаценко Л. І., Хрустик Н. М.; ст. викл. Сенік Г. В., аспіранти Кришталь У. В., Славінська М. С., Слишинська Г. М., Щербак О. В., Яковець А. В.

Рецензенти:

- Валух З.О.** – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української філології та славістики Київського національного лінгвістичного університету;
- Мосенкіс Ю.Л.** – доктор філологічних наук, професор кафедри української мови та прикладної лінгвістики Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
- Олексенко В. П.** – доктор філологічних наук, професор, декан факультету філології і журналістики Херсонського державного університету.

О 41 Одеська лінгвістична школа: модерні парадигми : колект. моногр. / за заг. ред. Ковалевської Т. Ю. – Одеса : ПолиПринт, 2018. – 248 с.
ISBN 978-966-2070-90-3

Черговий випуск колективної монографії присвячено поліаспектному аналізу природи і функціонування мови в різноманітних дискурсивних сегментах у синхронному та діахронному вимірах, висвітленню її особливостей у слов'янському і світовому мовному просторі, кваліфікації креативних дослідницьких методів реконструкції мовної системи у проекції на її функційні пріоритети та специфіку дискурсивної презентації. Монографія містить праці вчених Одеської лінгвістичної школи в розмаїтій амплітуді їхніх наукових зацікавлень.

Адресовано науковцям, аспірантам, студентам, усім, кого цікавить лінгвістична проблематика.

ISBN 978-966-2070-90-3

© Одеський національний університет
імені І. І. Мечникова, 2018.
© Колектив авторів, 2018.

РОЗДІЛ 2.		
ЛІНГВІСТИЧНІ ВИМІРИ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ		71
ВИСЛОВЛЕННЯ ПОЗИТИВНОЇ ОЦІНКИ ЯК ТАКТИКИ «ЗБЕРЕЖЕННЯ ОБЛИЧЧЯ» СПІВРОЗМОВНИКА (Н. О. Бігунова)		71
СТИЛІСТИЧНІ ФУНКЦІЇ КЛЮЧОВИХ СЛІВ У ТВОРЧОСТІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА (С. В. Форманова, Е. В. Боєва)		78
СТАТУС РЕЧЕВОГО АКТА БЛАГОДАРНОСТІ В ТАКСОНОМІЯХ ИЛЛОКУТИВНИХ АКТІВ (НА МАТЕРІАЛЕ АНГЛОЯЗЫЧНОГО ХУДОЖЕСТВЕННОГО ДИСКУРСА) (И. А. Кивенко)		88
ГЕНДЕРНЫЙ АНАЛИЗ ПРОСОДИЧЕСКИХ ОСОБЕННОСТЕЙ ИРОНИИ В АНГЛОЯЗЫЧНОМ ХУДОЖЕСТВЕННОМ ДИСКУРСЕ (Н. В. Ланчуковская, О. В. Хапина)		98
АНТИЧНІ ПРОПРІАТИВИ В ПОЕТИЧНОМУ СВІТІ ВАСИЛЯ СТУСА (А. В. Лупол)		106
ТОПОНІМ <i>УКРАЇНА</i> В ПОЕЗІЇ Є. МАЛАНЮКА АМЕРИКАНСЬКОГО ПЕРІОДУ (Г. І. Мельник)		114
ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕТИКЕТНИХ ФОРМУЛ ПОБАЖАННЯ В ЕПІСТОЛЯРІЇ М. КОЦЮБІНСЬКОГО (Л. І. Хаценко, А. В. Яковець)		121
РОЗДІЛ 3.		
ЛІНГВІСТИЧНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ СУГЕСТІЙНИХ ДИСКУРСІВ		129
КОМУНІКАТИВНА РОЛЬ НЕВЕРБАЛІКИ: ТИПОЛОГІЙНІ ОЗНАКИ ТА НЕЙРОЛІНГВІСТИЧНА СПЕЦИФИКА (Т. Ю. Ковалевська)		129
ТРОЛІНГ ЯК ВИЯВ ВЕРБАЛЬНОЇ АГРЕСІЇ В ПОЛІТИЧНІЙ КОМУНІКАЦІЇ (Н. В. Кондратенко)		153
АГІТАЦІЙНО-ІНФОРМАТИВНІ МОВЛЕННЄВІ ЖАНРИ ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ (О. С. Билінська)		159

РОЗДІЛ 2.

ЛІНГВІСТИЧНІ ВИМІРИ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

УДК 811.111'37

Н.О. Бігунова,
д-р філол. наук,
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова,
доцент кафедри теоретичної
та прикладної фонетики англійської мови

ВИСЛОВЛЕННЯ ПОЗИТИВНОЇ ОЦІНКИ ЯК ТАКТИКИ «ЗБЕРЕЖЕННЯ ОБЛИЧЧЯ» СПІВРОЗМОВНИКА

У статті йдеться про використання висловлювань схвалення, похвали та компліменту як тактик реалізації стратегії «збереження обличчя» співрозмовника, які належить до комунікативних стратегій позитивної ввічливості. Матеріалом дослідження слугував англійськомовний літературний дискурс, з якого було виокремлено діалогічні епізоди, в яких висловлення позитивної оцінки допомагали мовцю «зберегти обличчя» співрозмовника.

Ключові слова: оцінка, комунікативна стратегія, комунікативна тактика, ввічливість, «обличчя».

Зростаючий інтерес до стратегічних особливостей побудови дискурсу вимагає подальшого вивчення комунікативних стратегій та тактик, які вживають мовці під час комунікації. Оскільки в реальному спілкуванні спостерігач не може дізнатися про стратегії, якими керуються співрозмовники, доцільним матеріалом дослідження вважаємо літературний дискурс, в якому прагматичні наміри мовців експлікуються автором.

Отже, актуальність роботи увиразнюється нагальною необхідністю систематизації й узагальнення емпіричних даних, які свідчать про зумовленість вираження оцінки комунікативними стратегіями, певними очікуваннями і намірами комунікантів, їхніми особистісними й соціальними характеристиками.

Об'єктом нашого дослідження виступає когнітивно-комунікативний феномен формування й експлікації позитивної оцінки в зображеному персонажному дискурсі.

Предмет вивчення – позитивно-оцінні мовленнєві акти схвалення, похвали та компліменту, зафіксовані в англійськомовному спілкуванні персонажів літературного дискурсу.

Матеріал аналізу складають 2314 контекстів вираження позитивної оцінки в англійськомовному літературному художньому дискурсі, виокремлених методом